

Lausunto

10.09.2021

Asia: VN/18944/2021

Käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon kansallisen ohjelman luonnos ja ympäristöselostus

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja Säteilyturvakeskus ovat julkaisseet luonnoksen käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon kansallisesta ohjelmasta. Ministeriöt ja Säteilyturvakeskus pyysivät myös Teollisuuden Voima Oyj:ltä (TVO) lausuntoja ohjelmaluonnoksesta ja ympäristöselostuksesta. TVO:n mielestä kansallisen ohjelman luonnoksessa ja ympäristöselostuksessa pääperiaatteet ovat kunnossa. TVO kuitenkin pyytää muutamia korjauksia teksteihin.

s.8 toinen kappale: Radioaktiivisen jätteen loppusijoitusta on tehty Suomessa jo vuosikymmeniä, ja Suomella on ratkaisu myös käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamiseen.

Ehdotus uudeksi muotoiluksi:

Radioaktiivisen jätteen loppusijoitusta on tehty Suomessa jo vuosikymmeniä, ja Suomi on myöntänyt rakentamisluvan käytetyn polttoaineen loppusijoitusmenetelmälle.

s. 8 kolmas kappale: Säteilyn käytössä syntyneen radioaktiivisen jätteen osalta valtio ja TVO ovat sopineet radioaktiivisen jätteen loppusijoittamisesta ydinvoimayhtiön voimalaitosalueella olevaan radioaktiivisen jätteen loppusijoituslaitokseen.

Kommentti:

Loppusijoittamisesta TVO:n tiloihin on sovittu tietyin rajoituksin. Lause antaa kuvan määrättömästä loppusijoittamisesta. Sama asia nousi esille useammassa pienjätteitä koskevissa tekstiosuudessa.

s. 10 viides kappale: Suomessa tulee myöhemmin harkittavaksi, tarvitaanko yhteiskunnan kokonaisedun kannalta useampaa kuin yhtä käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituslaitosta. Suomella on kuitenkin olemassa loppusijoitusmenetelmä, jota voidaan hyödyntää mahdollisissa myöhemmin rakennettavissa käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituslaitoksissa.

Ehdotus uudeksi muotoiluksi:

Suomessa tulee myöhemmin harkittavaksi, kuinka monta ydinpolttoaineen loppusijoituslaitosta yhteiskunnan kokonaisedun kannalta Suomeen tarvitaan. Suomi on jo myöntänyt rakentamisluvan pitkäaikaisturvalliseksi arvioidulle loppusijoitusmenetelmälle, jota voidaan hyödyntää mahdollisissa myöhemmin rakennettavissa käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituslaitoksissa.

s. 14 kolmas kappale: Odotettavissa olevan käyttöhäiriön seurauksena väestön yksilön saaman vuosiansiannon rajoitus on 0.1 millisieverttiä.

Korjaus:

Pisteen sijaan pilkku lukujen väliin (...rajoitus on 0,1 millisieverttiä).

s. 27: Taulukko 1.

Korjaus:

Hyvin matala-aktiivisen jätejakeeseen sisältyy aiemmin valvonnasta vapautettu huoltojäte, joka on sijoitettu TVO:n kaatopaikalle, sekä osa matala-aktiivisesta jätteestä, joka aiemman käytännön mukaan on loppusijoitettu VLJ-luolan MAJ-siiloon. Vuodesta 2018 lähtien hyvin matala-aktiivista jätettä ei ole loppusijoitettu mihinkään, vaan kerätty tulevaa maaperäloppusijoitusta varten.

s. 38 luku 7.1 toinen kappale: Olkiluodossa on vuonna 2019 aloitettu hyvin matala-aktiivisten jätteiden kerääminen ja käsittely suunnitteilla olevaa maaperäloppusijoitusta varten.

Korjaus:

Hyvin matala-aktiivisten jätteiden kerääminen ja käsittely on aloitettu vuonna 2018 Olkiluodossa.

s. 38 luku 7.1 neljäs kappale: Olkiluodossa märkä tai nestemäinen keskiaktiivinen jäte kiinteyste-tään bitumiin terästynnyreissä. TVO harkitsee bitumiin kiinteytyksen korvaamista sementillä, mut-ta ei toistaiseksi ole tehnyt päätöstä muutoksen toteuttamisesta. OL3-laitosyksiköllä keskiaktiivi-nen ioninvaihtohartsit kuivataan yhdessä matala-aktiivisten haihdutinkonsentraattien kanssa ali-paineen avulla suoraan 200 litran tynnyriin. Kuivattua hartsijätettä sisältävät tynnyrit välivaras-toidaan laitosalueella ennen loppusijoituskonseptin vahvistamista.

Kommentti:

OL3:lle on suunnitteilla myös sementtiin kiinteytys tulevaisuudessa ja loppusijoitus VLJ-luolaan.

s. 39 viides kappale: Lisäksi Olkiluodon loppusijoituslaitosta laajennetaan OL3:n käyttöjätteitä varten.

Kommentti:

Nykyisten arvioiden mukaan laajennusta tarvitaan vasta käytöstäpoisto-jäteelle. Ko. lauseen voi poistaa.

s. 49 luku 9. toinen kappale: Viidennen ydinvoimalaitosyksikön rakentaminen alkoi 2000-luvun alkupuolella ja laitosyksikön odotetaan käynnistyvän 2021 aikana.

Korjaus:

Elokuussa 2021 laitostoimittajan päivittämän aikataulun mukaan sään-nöllinen sähköntuotanto alkaa kesäkuussa 2022.

s. 50 luku 9.2 toinen kappale: Matala- ja keskiaktiivisen jätteen loppusijoituslaitoksen sulkeutumi-nen ajoittuisi tällöin 2110-luvulle.

Korjaus:

Käytöstäpoistosuunnitelmassa [25] ja VLJ-luolan turvallisuusperuste-lussa sulkeminen on arvioitu tapahtuvan vuonna 2125 YJH-2018 -ohjelman perusteella. Kokonaisuikataulua on muokattu YJH-2020 -toimintakertomuksessa. Posivan aikataulun muutos vaikuttaa myös KPA-varaston ja VLJ-luolan aikatauluun.

s. 52: Kuva 7.

Korjaus:

Olkiluodon käytöstäpoistosuunnitelmassa ja VLJ-luolan turvallisuuspe-rustelussa on Olkiluodon VLJ-luolan käyttö ja sulkeminen vuonna 2125 sekä KPA-varaston käyttö 2120 asti ja sen jälkeen käytöstäpoisto 2120-2122.

Hirvonen Hannele
Teollisuuden Voima OYJ

Helenius Reija
Teollisuuden Voima OYJ